

อนามัย โรงเรียน School Health

(ฉบับปรับปรุงและเพิ่มเนื้อหาใหม่)

สมศักดิ์ โทจำปา

สารบัญ

บทที่ 1	แนวคิดงานอนามัยโรงเรียน	1
	สุขภาพกับการศึกษา.....	2
	ความสำคัญของงานอนามัยโรงเรียน	4
	ขอบเขตของงานอนามัยโรงเรียน.....	4
	ลักษณะงานอนามัยโรงเรียน.....	5
	งานอนามัยโรงเรียนสู่การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	7
บทที่ 2	โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.....	13
	ความสำคัญของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	14
	คุณลักษณะของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	15
	องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	16
	โครงการงานโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพ	24
	แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.....	25
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	27
	ความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกับมาตรฐานการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	27
	การประกาศรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมคุณภาพ	29
	โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระด่บเพชร.....	29
บทที่ 3	พยาบาลชุมชนในงานอนามัยโรงเรียน	35
	พยาบาลอนามัยชุมชน	36
	ลักษณะการปฏิบัติงานด้านการพยาบาลอนามัยชุมชน	36
	คุณสมบัติที่เหมาะสมของพยาบาลที่จะปฏิบัติงานอนามัยชุมชนได้	37
	มาตรฐานการพยาบาลอนามัยชุมชน.....	38
	บทบาทของพยาบาลอนามัยชุมชน	39
	บทบาทหน้าที่ของพยาบาลในงานอนามัยโรงเรียน.....	40
	ขั้นตอนในการดำเนินงานอนามัยโรงเรียนของพยาบาลอนามัยชุมชน	41
	บทบาทพยาบาลชุมชนในการสนับสนุนโรงเรียนเพื่อพัฒนาเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	42

บทที่ 4 การตรวจสอบสุขภาพในโรงเรียน 45

การตรวจสอบสุขภาพนักเรียน.....	46
วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบสุขภาพนักเรียน.....	46
ขั้นตอนการตรวจสอบสุขภาพนักเรียน.....	46
การประเมินการเจริญเติบโต.....	47
ระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กนักเรียน.....	49
การวัดสายตา.....	50
การตรวจสอบสมรรถภาพหู.....	54
การตรวจสอบสุขภาพช่องปากและฟัน.....	55
การทดสอบสมรรถภาพทางกาย.....	60

บทที่ 5 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันความเจ็บป่วยในเด็กก่อนวัยเรียน..... 73

การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันความเจ็บป่วยในเด็กก่อนวัยเรียน.....	74
การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน.....	74
การเจริญเติบโตของเด็กก่อนวัยเรียน.....	75
พัฒนาการตามวัย.....	77
ปัญหาสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กก่อนวัยเรียน.....	84
ภาวะทุพโภชนาการ.....	84
สุขภาพฟัน.....	84
โรคติดเชื้อต่าง ๆ.....	85
อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ.....	87
การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันความเจ็บป่วยในเด็กก่อนวัยเรียน.....	87
ดูแลสุขภาพช่องปาก.....	87
ส่งเสริมด้านโภชนาการ.....	88
การฝึกรับประทานอาหาร.....	89
การสร้างสุขนิสัยในการรับประทานอาหารของเด็กก่อนวัยเรียน.....	89
การส่งเสริมการนอนหลับ.....	89
การส่งเสริมการขับถ่าย.....	90
การป้องกันการเจ็บป่วยและการดูแลให้ได้รับภูมิคุ้มกันโรค.....	91
การสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศ.....	91

การเตรียมเด็กเข้าโรงเรียน.....	92
บทบาทของพยาบาลในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเด็กก่อนวัยเรียน.....	93

บทที่ 6 การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วยในเด็กวัยเรียน..... 97

การส่งเสริมความปลอดภัยอุบัติเหตุในโรงเรียน.....	98
การส่งเสริมการป้องกันและการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่และงดดื่มแอลกอฮอล์ในโรงเรียน.....	101
การส่งเสริมและป้องกันโรคที่เกิดบ่อยในโรงเรียน.....	104
การเฝ้าระวังและการควบคุมโรคระบาดในโรงเรียน.....	112

บทที่ 7 อนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน..... 117

ความสำคัญของการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน.....	118
สิ่งแวดล้อมที่ควรคำนึงในการจัดหาและปรับปรุงในโรงเรียน.....	119
พื้นที่สร้างโรงเรียน.....	119
อาคารเรียนและสิ่งก่อสร้าง.....	119
ห้องเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียน.....	120
การถ่ายเทอากาศและแสงสว่าง.....	121
ห้องพยาบาล ยาปฐมพยาบาล ยาและข้อควรระวังในการใช้ยา.....	121
โรงอาหารและโรงครัว.....	123
สนามกีฬา สนามเด็กเล่น.....	123
น้ำดื่มน้ำใช้.....	124
ส้วมและที่ปัสสาวะ.....	124
การกำจัดขยะ การระบายน้ำ และการดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ทั่วไป.....	126
การสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน.....	128

บทที่ 8 การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน..... 131

ความหมายของคำว่า “สุขศึกษา”.....	132
ความสำคัญของการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน.....	132
จุดมุ่งหมายของการสอนสุขศึกษา.....	133
หลักเบื้องต้นสำหรับการสอนสุขศึกษา.....	135
การกำหนดเนื้อหาในการสอนสุขศึกษา.....	135

แผนการสอนสุขศึกษา.....	136
ตัวอย่างแผนการสอนสุขศึกษา.....	139
การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสู่ชั้นเรียน.....	141

บทที่ 9 การนำกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการงานอนามัยโรงเรียน 147

กระบวนการพยาบาล.....	148
การนำกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการงานอนามัยโรงเรียน	148
ขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล.....	149

